

Niezgodne z Konstytucją przepisy o karaniu związkowców

W dniu 13 maja 2008 r. Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt P 50/07) wypowiedział się w kwestii odpowiedzialności za działalność sprzeczną z ustawą o związkach zawodowych. Działacze związkowi, którzy w związku z pełnioną funkcją wykonują działalność niezgodną z ustawą o związkach zawodowych, nie będą podlegać karze grzywny lub ograniczenia wolności, ponieważ zdaniem Trybunału art. 35 ust. 2 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (t.j. Dz.U. z 2001 r. nr 79, poz. 854 z późn. zm.) jest niezgodny z konstytucją.

Do tej pory było tak, że pracodawca mógł złożyć do prokuratury doniesienie przeciwko związkowcowi który działał w sposób spreczny z ustawą. Jednakże w związku z tym, że zakwestionowany przepis (art. 35 ust. 2 ustawy o zw. zaw.) nie wyznaczał bezpośrednio granic działań związkowców w związku z prawem do rokowań, do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień, podobnie w przypadku organizowania strajków pracowniczych i innych form protestu, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że był on niezgodny z Konstytucją. Przepis określał sankcję za naruszenia zakazów i nakazów ale jednocześnie nie spełniał konsty-

tucyjnego wymogu określoności regulacji prawnych. Trudno na podstawie zakwestionowanego przepisu ustalić czego konkretnie nie wolno, co jest zakazane. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że skoro ustawa wprowadza sankcję w przypadku zachowań zabronionych, nie może pozostawić jednostki w nieświadomości czy nawet niepewności co do tego, czy jakieś zachowanie stanowi czyn zabroniony. W demokratycznym państwie prawnym musi się mieć możliwość ustalenie na podstawie przepisu karnego, jakie zachowanie podlega karze.

W praktyce wyrok Trybunału oznacza, że każdy związkowiec musi dokładnie wiedzieć na czym polega niedozwolone działanie. Tym samym dotychczasowa treść art. 35 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych nie może być podstawą wszczęcia dochodzenia przeciwko działaczom, bo nie precyzuje na czym ma polegać niezgodne z tą ustawą działanie związkowców. Fizycznie niemożliwe jest zatem karanie na jego podstawie.

- Ewa Podgórska – Rakiel, specjalista, Biuro Ekspertkie KK NSZZ „Solidarność”

Każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych

W dniu 2 grudnia 2008 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wspólnie z Akademią Leona Koźmińskiego zorganizował w Warszawie konferencję na temat „Granice ochrony danych osobowych w stosunkach pracy”. Przedmiotem konferencji były liczne wykłady, w tym dwa bezpośrednio związane z problemem imiennej listy członków związku. Pani dr Dominika Dörre – Nowak z Katedry Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego omówiła temat „Ochrona danych osobowych pracowników w aspekcie współdziałania pracodawcy z zakładową organizacją związkową w zakresie indywidualnych spraw pracowniczych”. Z kolei mec. Grzegorz Orłowski zreferował temat pt. „Przekazywanie przez zakładową organizację związkową informacji o pracownikach korzystających z jej ochrony w świetle art. 30 ust. 2¹ ustawy o związkach zawodowych i zasad ochrony danych osobowych”. Podjęte tematy sami prelegenci oceniali jako kontrowersyjne, jednakże ich treść sprowadzała się do jednego i tego

samego wniosku. Mianowicie nie ma prawnego obowiązku podawania pracodawcy imiennej listy osób należących do związku zawodowego jak również osób, których obrony podjęła się organizacja związkowa. Ostatnio prezentowana w przedmiotowej sprawie odmienna linia orzecznicza Sądu Najwyższego pomija istnienie ustawy o ochronie danych osobowych (art. 27 ust. 1 ustawy). Sąd Najwyższy popełnia błąd nie dostrzegając związku pomiędzy ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych a ustawą z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych – mówili.

Powyższe potwierdza Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, który na wniosek zainteresowanej organizacji związkowej może wydać decyzję administracyjną nakazującą pracodawcy zaprzestania praktyki polegającej na pozyskiwaniu informacji o osobach korzystających z obrony związku zawodowego w formie listy imiennej.

***

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych posiada szerokie kompetencje. Do jego zadań należy w szczególności kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych, a także wydawanie decyzji administracyjnych i rozpatrywanie skarg w sprawach wykonywania przepisów. Decyzja GODO potwierdza, iż obowiązek wynikający z art. 30 ust 2¹ ustawy o związkach zawodowych spoczywa na pracodawcy każdorazowo w momencie zaistnienia sprawy indywidualnej wynikającej ze stosunku pracy, co do której przepisy prawa wymagają współdziałania ze związkiem. Wobec faktu, iż decyzja powyższa dotyczy konkretnego przypadku i wiąże tylko podmiot w stosunku do którego została wydana, organizacje zakładowe i międzyzakładowe NSZZ „Solidarność” od których pracodawcy żądają wykazu

imiennego pracowników będących członkami związku, mogą wystąpić do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o wydanie takiej decyzji w swojej sprawie. Stanowisko GODO podważa ostatnio prezentowaną linię orzecniczą Sądu Najwyższego w kwestii sposobu ustalania kręgu osób reprezentowanych przez zakładową organizację związkową w indywidualnych sprawach pracowniczych. Mam nadzieję, że decyzja GODO wywoła niezbędną dyskusję w przedmiocie listy imiennej członków związku w kontekście ochrony danych osobowych, a w przyszłości może ten tzw. „resortowy” punkt widzenia uwzględni w swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy.

- Ewa Podgórska - Rakiel

Dane GUS

Inflacja

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w okresie dwunastu miesięcy 2008 r. wzrosły o 3,3% (wobec 4,0% w analogicznym okresie 2007 r.). Największy wpływ na ukształtowanie się wskaźnika na tym poziomie miały podwyżki opłat związanych z mieszkaniem oraz cen żywności i napojów bezalkoholowych. Średnie miesięczne tempo wzrostu cen konsumpcyjnych w 2008 r. wyniosło 0,27%, wobec 0,33 % w 2007 r.

Bezrobocie w grudniu 2008 r.

Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła w grudniu 2008 roku 9,5 proc. Wzrost stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich województwach. Liczba bezrobotnych w końcu grudnia 2008 wyniosła 1 474,4 tys. osób i w porównaniu do końca listopada wzrosła o 75,9 tys.

osób (5,4 proc.). Wzrost - w granicach od 0,2 do 0,9 punktu - odnotowano we wszystkich województwach.

Pracodawcy zgłosili do urzędów pracy w grudniu 2008 r. 46,3 tys. ofert - w porównaniu do listopada 2008 r. o 14,2 tys. mniej (o 23,5 proc.). Spadek odnotowano we wszystkich województwach, przy czym najsilniejszy względny w województwie kujawsko-pomorskim – o 39,3 proc., tj. o 1,3 tys. ofert.

W całym 2008 roku do urzędów pracy zostało zgłoszonych 1 142,1 tys. ofert, czyli o 100,1 tys. mniej, niż w 2007 roku (1 242,2 tys. ofert).

- Źródło: MPiPS

Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2008 r.

Wyszczególnienie	XI 2008			I–XI 2008
	w liczbach bezwzględnych	X 2008 =100	XI 2007 = 100	I–XI 2007 = 100
Sektor przedsiębiorstw				
Zatrudnienie w tys.	5394,2	99,8	103,1	105,1
Przeciętne wynagrodzenie ogółem (brutto) w zł	3320,94	102,4	107,4	110,5
w tym bez wypłat z zysku	3317,18	102,4	107,4	110,6

Materiał zebrała i opracowała: Maria Kościńska

Źródło: GUS, Tygodnik Solidarność